

Sygn. akt *XVII* AmA 128/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący: **SSO Magdalena Sajur-Kordula**

Protokolant: sekretarz sądowy Edyta Pronobis-Prońska

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Sp. z o.o. z siedzibą w C.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 5 sierpnia 2013 r. Nr (...)

I. oddala odwołanie;

II. zasądza od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w C. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360,00 (trzysta sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

SSO Magdalena Sajur-Kordula

Sygn. akt: XVII AmA 128/13

UZASADNIENIE

W dniu 5 sierpnia 2013 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w K. wydał decyzję nr (...) mocą której uznał za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę powoda (...) sp. z o.o. w C. polegającą na prezentowaniu w materiałach reklamowych treści wprowadzających ich odbiorców w błąd co do istotnych cech produktów inwestycyjnych oferowanych przez tego przedsiębiorcę poprzez wskazywanie, iż złoto jest powszechnie honorowanym środkiem płatniczym, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 5 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i nakazał zaniechanie jej stosowania. Z tytułu powyższych naruszeń Prezes nałożył na powoda karę w wysokości 13 785 zł oraz obciążył powoda kosztami postępowania administracyjnego w kwocie 22, 55 zł.

Prezes oparł decyzję na następujących ustaleniach i rozważaniach.

Powód prowadzi działalność z zakresu pośrednictwa finansowego oraz doradztwa finansowego. Na stronie internetowej prowadzonej przez powoda zamieszczono informacje na temat możliwych sposobów inwestowania środków finansowych oraz korzyści płynących z wybranych instrumentów. W szczególności na stronie internetowej zawarto komunikat, że złoto „to najbardziej bezpieczny środek płatniczy, honorowany na całym świecie” oraz „Złoto jest łatwe do transportu, pożądane na całym świecie i wszędzie może być wymienione na produkty i pieniądze”.

W ocenie Prezesa UOKiK informacja przekazywana przez powoda może zniekształcać zachowania rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej oferowanego przez powoda złota. Konsumentom mogą pozostać w przeświadczeniu, iż po zakupie towaru oferowanego przez powoda będą dysponowali rzeczą, która pozwoli im na dokonywanie dalszych transakcji, bez konieczności podejmowania czynności służących wycenieniu posiadanego złota i jego sprzedaży. Postępowanie powoda może zniekształcać zachowania rynkowe przeciętnego konsumenta w ten sposób, że może skłaniać do zainteresowania się oferowanymi produktami i podjęcia działań wstępnych poprzedzających zawarcie umowy. Zatem powód dopuścił się naruszenia art. 4 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Konsumentom są mylnie informowani o charakterze oferowanego produktu. Skutkiem zakupu oferowanego złota może być bowiem nabycie towaru o właściwościach innych niż wskazywane przez sprzedawcę. (k. 4 – 10)

W odwołaniu od powyższej decyzji powód zaskarżył ją w całości, zarzucając naruszenie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów polegające na wydaniu decyzji na podstawie art. 26 ustawy w sytuacji, gdy przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, naruszenie art. 26 ust. 1 i 2 ustawy polegające na przyjęciu, że zamieszczenie w materiale reklamowym informacji, iż złoto jest powszechnie stosowanym środkiem płatniczym stanowi informację wprowadzającą odbiorców w błąd oraz naruszenie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy. Mając na uwadze powyższe zarzuty, powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji, ewentualnie o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie o bezpodstawnym wydaniu decyzji. W uzasadnieniu powód podniósł m. in., że na gruncie ustawy o NBP nie sposób uznać, iż materiał reklamowy, którym posługiwał się powód godzi w treść art. 32 tej ustawy. Informacje na stronie internetowej powoda nie głosiły, że złoto jest jedynym prawnym środkiem płatniczym na obszarze RP. W obiektywnej ocenie złoto jest powszechnie honorowanym środkiem płatniczym oraz produktem pożądanym i wymiennym na produkty i pieniądze a informacji o tej treści nie sposób uznać za bezprawną, sprzeczną z dobrymi obyczajami czy zasadami współżycia społecznego. Powód wskazał również, że wymiar kary jest niewspółmierny do stwierdzonego przez organ naruszenia. (k. 11 – 14)

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie w całości. W uzasadnieniu powielił argumentację zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji oraz podniósł, że przekazy reklamowe formułowane przez przedsiębiorców muszą być redagowane w sposób uwzględniający obowiązujące przepisy z danego typu usług. Zgodnie z ustawą o NBP znaki pieniężne emitowane przez NBP są prawnymi środkami płatniczymi na terenie RP. Do kategorii znaków pieniężnych nie należy złoto ani jakiegokolwiek inne surowce. Nie jest więc prawdziwe twierdzenie, iż złoto jest środkiem płatniczym honorowanym na całym świecie oraz że wszędzie może ono zostać wymienione na produkty, gdyż jak wynika z polskich przepisów prawa sytuacja taka nie może mieć miejsca na terytorium RP. (k. 30 – 31)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) sp. z o.o. z siedzibą w C. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa finansowego i doradztwa finansowego.

dowód: okoliczność bezsporna

Na stronie internetowej prowadzonej przez powoda pod adresem (...) zamieszczono informacje na temat możliwych sposobów inwestowania środków finansowych oraz korzyści płynących z wybranych instrumentów. Na stronie internetowej zawarto komunikat, że złoto „to najbardziej bezpieczny środek płatniczy, honorowany na całym świecie” oraz „Złoto jest łatwe do transportu, pożądane na całym świecie i wszędzie może być wymienione na produkty i pieniądze”.

dowód: wydruk strony internetowej (...) (k. 6 akt adm.)

Powyższe informacje widnieją na stronie powoda od listopada 2011 r.

dowód: pismo powoda z dnia 25 kwietnia 2013 r.

W roku 2012 r. powód osiągnął przychód w wysokości(...)zł.

dowód:zeznanie podatkowe (k. 37 – 40 akt adm.)

Ustalenia Sądu znajdują uzasadnienie we wszystkich przeprowadzonych dowodach, które zostały powołane przy ustalaniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest bezzasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny w całości.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

Powołany przepis statuuje trzy przesłanki stwierdzenia wystąpienia praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów: posiadanie statusu przedsiębiorcy przez podmiot dopuszczający się naruszenia, bezprawność praktyki oraz wystąpienie skutku praktyki w postaci ugodzenia zbiorowych interesów konsumentów.

Sąd podziela stanowisko pozwanego Prezesa UOKiK wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. W niniejszej sprawie działania powoda wypełniły ww. przesłanki.

Jest okolicznością bezsporną, że powód – spółka prawa handlowego – posiada status przedsiębiorcy.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu. Za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się w szczególności praktykę rynkową wprowadzającą w błąd oraz agresywną praktykę rynkową, a także stosowanie sprzecznego z prawem kodeksu dobrych praktyk.

Prezentowana na stronie internetowej prowadzonej przez powoda informacja handlowa z której wynika, że złoto to najbardziej bezpieczny środek płatniczy, honorowany na całym świecie a także, że złoto jest łatwe w transporcie i wszędzie może być wymienione na produkty i pieniądze może zniekształcać zachowania rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej oferowanego przez powoda złota. Konsumentom mogą pozostawać w przeświadczeniu, że po zakupie towaru będą dysponowali rzeczą, która pozwoli im na dokonywanie dalszych transakcji, bez konieczności podejmowania czynności służących wycenieniu posiadanego złota i jego sprzedaży. Trafnie Prezes UOKiK ocenił, że zachowanie powoda godziło w swobodę decyzyjną konsumentów; dzięki temu zachowaniu powód zyskał zdolność do wpływania na decyzje konsumentów, poprzez zainteresowanie ich ofertą powoda i podjęcie działań wstępnych zmierzających do zawarcia umowy.

Opisane zachowanie powoda jest sprzeczne z dobrymi obyczajami rozumianymi jako wymaganą od każdego przedsiębiorcy staranność zawodową z jaką powinien on działać. Owa staranność obejmuje rzetelność w prezentowaniu konsumentom oferty handlowej. Powód dopuścił się naruszenia staranności albowiem informacje prezentowane na stronie internetowej są niezgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi. W szczególności, zgodnie z art. 32 ustawy NBP a wbrew tym informacjom, jedynymi środkami płatniczymi na terytorium RP są znaki pieniężne (banknoty i monety – art. 31 ustawy o NBP) emitowane przez Narodowy Bank Polski, a nie złoto czy inne surowce. Zatem informacje przekazywane przez powoda za pośrednictwem strony internetowej nie były wiarygodne. Nie jest prawdą twierdzenie powoda, że złoto jest środkiem płatniczym honorowanym na całym świecie oraz że

wszędzie może ono zostać wymienione na produkty, gdyż jak wynika powołanych przepisów ustawy o NBP sytuacja taka nie ma miejsca w Polsce.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Sąd podziela ocenę Prezesa UOKiK, że informacje prezentowane na stronie internetowej powoda mogą wprowadzać w błąd. Mylna informacja o charakterze oferowanego produktu sprawia, że konsumenci mogą być bardziej skłonni do podjęcia przez nich decyzji o zakupie złota, której nie podjęliby bez niej. Skutkiem działań powoda może być nabycie złota przez konsumentów przekonanych o właściwościach, których w rzeczywistości ono nie posiada.

Zatem przesłanka bezprawności działań powoda została w niniejszej sprawie spełniona.

Nie budzą przy tym wątpliwości rozważania Prezesa UOKiK dotyczące modelu przeciętnego konsumenta, którego mogłyby dotknąć negatywne skutki działań powoda. W szczególności za przeciętnego uznaje się konsumenta, który jest dostatecznie poinformowany, uważny i ostrożny. Od takiego konsumenta można wymagać pewnego stopnia wiedzy i orientacji, ale jednocześnie nie można uznać, iż jego wiedza jest kompletna i profesjonalna. Przeciętny konsument nie jest naiwny, ale nie jest w stanie ocenić sytuacji tak jak profesjonalista. Jednocześnie brak podstaw do uznania, że informacje zamieszczone na stronie internetowej powoda adresowane są do szczególnej grupy konsumentów. W gronie potencjalnych klientów powoda mogą znaleźć się osoby nie posiadające zaawansowanej znajomości zasad funkcjonowania rynku finansowego, co czyni je bardziej podatnymi na wymierzone w nie nieuczciwe praktyki rynkowe. Oferta spółki, prezentowana konsumentom za pośrednictwem strony internetowej, skierowana jest do możliwie najszerszego kręgu odbiorców.

Z pełnym przekonaniem należy stwierdzić, że opisana praktyka godzi w zbiorowy interes konsumentów. Zachowanie powoda wprowadza w błąd i skierowane jest do potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów. W niniejszej sprawie naruszono prawa licznej grupy konsumentów, i to zarówno tych, którzy zawarli umowę w oparciu o nieprawdziwe informacje, jak i tych, którzy taką umowę hipotetycznie mogli zawrzeć.

Zarzuty odwołania stanowią jedynie niepopartą dowodami polemikę z rozstrzygnięciem Prezesa UOKiK i jako takie nie zasługują na uwzględnienie. Podkreślenia wymaga w szczególności, że w niniejszym postępowaniu powód nie udowodnił zgodnie z art. 6 k.c. i 232 k.p.c., okoliczności, iż zaprzestał stosowania niedozwolonej praktyki.

Konkludując działanie powoda – polegające na rozpowszechnianiu nieprawdziwych informacji dotyczących właściwości oferowanego do sprzedaży złota- wypełniło znamiona praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Zasadne było więc obciążenie powoda obowiązkiem zapłaty kary pieniężnej na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W ocenie Sądu orzeczona kara spełnia przesłanki określone w art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Trafnie Prezes UOKiK ocenił, że w analizowanym przypadku praktyka powoda charakteryzowała się stosunkowo dużym stopniem szkodliwości. Dodatkowo działalność powoda miała znaczny zasięg, co stanowi okoliczność obciążającą. Podkreślenia przy tym wymaga, że powód – w dniu wydania zaskarżonej decyzji – nie zaniechał praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Sąd podziela nadto ocenę pozwanego, iż w sprawie nie wystąpiły okoliczności łagodzące, a z uwagi na konieczność spełnienia funkcji represyjnej kary zasadne było jej podwyższenie o 400%. Kara w orzeczonej wysokości pozostaje we właściwej proporcji do uzyskanego przez powoda przychodu w roku 2012 r. i nie wpłynie negatywnie na możliwości finansowe powoda.

Nadto rozstrzygnięcie w zakresie punktu III sentencji zaskarżonej decyzji odpowiada prawu.

Z powyższych względów na podstawie art. 479 indeks 31a § 1 k.p.c. Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 14 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z dnia 3 października 202 r.) zasądając od powoda, który przegrał proces, na rzecz pozwanego kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.